

Газета

ІВАЦЭВІЧЫ - БАРАНАВІЧЫ - БЯРОЗА

Цена па падпісы — 750 руб.
Цена ў розницу — 1000 руб.

Грамадскае незалежнае выданне, выходзіць са студзеня 1997 года

17 снежня
1997 года
СЕРАДА
№ 76
Наш індэкс 63834

Атрымайце...
дывідэнды!

ІВАЦЭВІЧЫ. Другі тыдzenі як АТ «Івацэвіцдру» выплачвае дывідэнды ўладальнікам акцый. У раіонцэнтрах такіх часцістлічыкаў налічваецца каля 1400 чалавек (у гэтым ліку ёсьць і людзі, якія ў акцыянерным та выступе не працуюць, але акціі маюць). Усяго ж па акцыянернаму таварыству ўладальнікам акцый будзе выплачана 1 мільярд, 93 мільёны рублёў, што складае 5% ад прыбылку прадпрыемства.

На адну акцыю выплачваецца па 8 тысяч рублёў. Сума, як бачыце, скіпая, і калі ўлічыць, што ў сярэднім акцыянеры маюць на руках па 30—50 акцый, то няцікка падлічыць, што іхніх дывідэндаў хопіць мо на навагодні падарунак...

У калгас —
спецкадры!

БЯРОЗА. Яшчэ нядай — на калгас «Лясковічы» паспіштаў вострую няхватку рабочай сілы. Дапамога прыйшла нечакана... з Бярозаўскай спецкамендатуры, якія накіравала ў калгас каля 10 асобаў, умоўна асуджаных да розных тэрмінаў пазбаження волі.

Калгас прадаставіў асуджаным жылбе рабочыя месцы. У асноўным «зэкі» дояць карою, даглядаюць жывёлу. Старшыня гаспадаркі задаволены: надое хоць і невялікія, але стабільныя, каровы дояцца своечасова.

Гэтак жа задаволены работай «зэкаў» і ў калгасе «Боркі», дзе ім таксама даверылы работу даглядачыкі жывёлы. Но, каб палепшыць работу калгасу, трэба увогуле перахадзіць да паслуг спецкадрау? Скажаце, занадта цынічная прапанава? А калі ў калгасы занягали людзей пад дуплам пісталетаў, то не лічыць гэта цынічным...

Ніхто
не забыты...

БАРАНАВІЧЫ. Гарадская друкарня рыхтуе да выдання кнігу жыхара горада Б. П. Шэрмана «Баранавіцкая гета. Калдычайскі лагер смерці».

Аўтар кнігі, ветэран вайны і працы, быў экскурсавод дзесьцігодзіямі вывучаў і збіраў матэрыялы пра тыкі, хто прайшоў жудаскія фашысцкія лагеры і турмы.

Расходы на выданне кнігі, якая выйдзе 3-тысячным тыражам, узялі на сябе прадпрымальнікі, некаторыя прадпрыемствы і арганізацыі.

● ФОТАЗНАЁМСТВА З СУЧАСНИКАМ

Харэограф Таццяна ВЕРЫЧ

Целяханскі Дом дзіцячай творчасці. Тут працуе танцавальны гурток. У ім чатыры групы: малодшая, сяродняя, старэйшая і група хлопчыкаў. У кошчай групе па 12—15 чалавек. Заняткі праходзяць два разы на тыдзень ў філія Целяханскага Дома культуры. Ахвотна асвойваюць майстэрства танца хлопчыкі і дзяўчынкі. У гэтым вялікай заслуга іх кіраўніка Таццяны Верыч. Закончыўшы Гродзенскую вучылішча масаутваў, яна вось ужо трох гадоў працуе ў Целяханах.

Юныя танцоры паказваюць свае майстэрства на раённых і абласных аглідах масауткай самадзейнасці і заслужылым высокую ацэнку гледачоў і журы.

НА ЗДЫМКУ: Таццяна Верыч на занятках танцавальнага гуртка.

Фота А. ГАНЧУКА.

«Фермеры» са сталіцы

БЯРОЗА. У раённым судзе разгледжана крымінальная справа групы махляроў з г. Мінска, якія зайнілі ў Бярозаўскім раёне крадзянікамі ў асабліва буйных памерах.

Механізм махлярства быў простым. Жулікі вырабілі пятаку неіснуючай фермерскай гаспадаркі і па падробленых дакументах атрымлівалі тавары ў розных арганізацыях на велізарныя сумы.

Чарговую зделку хацелі правярнуць з ААА «Бярозаўбудматэрыйял», дзе дамовіўся аб набыцці 35000 квадратных метраў абліцоўчай пілкі на агульную суму 196000 долараў. Ад іх на прадпрыемстве патрабавалі перадаплату тавару. Жулікі згадзіліся гэта зрабіць, і падроблене плацёжнае даручэнне перадалі ў ААА па факсу з паштовага аддзлення г. Бярозы. Вось гэта і выклікала падазрэнне ў начальніка збыту прадпрыемства. Яна пазнаванія ў банку, высветліла, што ўказанных у плацёжкі плацельщыкі, іх разліковага рахунку ў прыродзе не існуе.

У вызначаны час «пакупнікі-фермеры» з'явіліся на падпрыемства па тавар. Іх тут ужо чакалі... работнікі міліцыі. У працаце следства былі выяўлены яшчэ шэсць буйных эпізодаў махлярства. Згодна з прыгаворам Бярозаўскага райсуда махляры асуджаны да пазбуйлення свабоды на тэрміны ад 5 да 10 гадоў.

«Круглы стол» для інвалідов

БАРАНОВІЧЫ. О добрых делах молодежнага цэнтра «Сузор’е», што ў Северном жылмассіве горада, хорошо знаютлюди. Вот одні из недавніх мэрапроприяцій. Работнікі цэнтра провеў «круглы стол» па проблемам трудоустраіства інвалідаў. Кrome представітэліў прадпрыемстваў, на якіх прыменим труд інвалідаў, він участвовали профоріентатор і невропатолог. Люди разных возрастов, у основном моладые, с дефектамі здаровья получили обширную інформацію о наличии рабочих мест, консультаціі специалістаў. Большінству участнікоў праўмаў па «Сузор’е» вручены направления на конкретное прадпрыемства.

Через пару дніў інваліды опять собрались в том же зале на специальнай для іх организованый празднік «В кругу друзей». Такім образом «Сузор’е» разрывает круг одиночества інвалідаў.

Тэатр пасля юбілею

ІВАЦЭВІЧЫ. Целяханскі народны тэатр нядай — на 30-годдзе. Узрост хоць і малады, але, можна сказаць, ужо і сталы. Не адзін дзесятак спектакляў пачынаюць целяханцы, а таксама іншыя жыхары нашага раёна і вобласці.

Расказвае рэжысёр тэатра Данута Іосіфаўна Кузняцова:

— Праца ў тэатры ніколі не спыняеца. Новая наша работа — спектакль-вадзіў на п'есе Паўла Грыгор’ева «Дачка рускага акцёра» спадабалася гледачам. Яна вясёлая, з танцамі і песнямі. Зараз падбіраем п'есу для будучай пастаноўкі...

Акрамя гэтага, як падкрасліва Д. І. Кузняцова, ідзе актыўная падрыхтоўка да Новага года. Святочнае праграма будзе цікавай і насычанай. Пры Целяханскім гарадскім Доме культуры ужо 20 гадоў працуе дзіцячы драматычны гурток. Гэта добрая школа падрыхтоўкі будучых артыстуў мясцовага тэатра.

Целяханскі народны тэатр, уступіўшы ў чацвёрты дзесятак гадоў сваёго існавання, пачаўшаму на быстрыні жыцця, па-ранейшаму хвалю і цікавіць гледачоў сваімі спектаклямі.

ВАША ПІСЬМО

МЯЛІ ЯМЕЛЯ — ТВОЙ ЧАС!

Неяк усе разам — саюзы моладзі, прадстаўнікі ўладных структур, афіцыйныя газеты ды тэлебачанне — загаманілі пра неабходнасць узмацнення выхаваўчай і патрыятычнай работы сярод моладзі. Некалькі гадоў залтар маучалі, а тут, як кажуць, голас прарэзваўся. Семінары стаў розныя праводзіці, круглыя статы, сустракі з журналістамі, дзе пачалі як звычайна, поспехамі хвалицца, грандыёзныя планы на будучыя будаваць.

Дык вакон поспехаў, а тым больш планаў, іх ажыццяўленне ў мяне сумнені ёсць, якія грунтуюцца на сучаснай рэчыннасці. Мой дзесяцігадовы сын на-ведвае адзін з гурткоў Івацэвіцкага Дома дзіцячай творчасці. Ходзіць ён туды надзвічаркам, і, каб дахаты было не страшна вяртацца, я за ім пасля заняткі ў гуртку заходжу. І бачу ўсю дзяржайкай нашу папыту ў адрасінах да выхавання мадалога пакаленія. З аднаго боку — гурткі ў Доме дзіцячай творчасці шматлікія працујуць, тэатры спектаклі ставяць, юныя майстры нешта сваімі рукамі спрабуюць стварыць. З другога боку — паглядзелі ўсі, у якіх умовах усё гэта робіцца. Я цяпер і не успомню, калі памяшкані Дома дзіцячай творчасці аказаўся ў аварыйным стане з-за аварыі аціпляльных сістэм. І ўжо некалькі гадоў (!) дзецеці займаюцца ў аварыйных памяшканіях!

Прайду, Дому дзіцячай творчасці выдзеліў новыя памяшкані ў будынку старой школы № 1. І будаўнік-рамонтнікі ўбачылі ў пакоях школы, калі прышылі прапаваць? Вэрхалі: разбіты дзвір, паламаныя і павыдзярныя рамы вонкі, абарваную электраправодку і г. д., бо ніхто не дадумаўся пакінуць тут вартауніка. Узяліся, тым не менш, рамонтнікі за работу, а потым нешта руки апушцілі: то фінансавання, гарварца, няма, то матэрываўляць. І тое, што ўжо было зроблена, пачало пасвацца. З-за холаду ў пакоях, напрыклад, началі абвальвацца толькі што прыклененыя шпалеры.

Вядома, на ў аварыйным Доме дзіцячай творчасці, на ў рамантнікі ўбачылі ў пакоях школы, на якім амбяркоўваліся праблемы патрыятычнага выхавання моладзі, на мясцовыя Івацэвіцкія аматары пакаленія аб праблемах і стане работы з моладзю.

Ну, як усё гэта пракаменіраваць? Толькі, напэўна, словамі мудрый народнай прымаўкі (крыху змяніўшы яе): мялі Ямеля, твой час настаў!

В. МЯГКІ,
г. Івацэвічы.

Клуб заслугоўвае таго, каб у ім збіраліся

ІВАЦЭВІЧЫ. Першое пасяджэнне мадалёжнага клуба «ЗІГЛА» (завочны інстытут пазытыўных паводзін) назівалася праста і зразумелы «Моладзь і міліцыя». Заштрафа-на на супрацьупадзеніе ў гарадскім Дом культуры супрацоўнікі рэйнага аддзела ўнутраных спраў І. Лучыц, Л. Кавашвіц і В. Пушына не разачаравалі юнакоў і дзяцячут: расказалі аб стане правападарядку ў раёне, рабоце інспекцыі па спраўах непаўнолетніх, адказалі на шматлікія пытанні.

У другі раз клуб сабраў больш удзельнікаў. Зацікаўляла, магчыма, злабадзеннная тэма «Дзеці свету і СНД». На гэты раз гасцямі моладзі былі ўрач-інфекцыянист раёнальныя бальныцы М. Дашибаў і ўрач скурвендыспансера М. Вакулич.

Забаўліўшыя начынка пасяджэння складалася з песьні, танцаў і жартоўных прызёў. З гэтым праблеме не было. Прайду, мастваці змест падобных мэртвапрыемстваў на здумы іх ініцыятараў і арганізатораў — рапакама Беларускага Саюза Моладзі не адигрывае вызначальнае значэння. Але без яго мо сумна было бы?

ПОДПИСКА — 98

Ведется подпись-ка на «Газету для вас» на первый квартал 1998 года.

Вас ждут в любом отделении связи Березовского, Ивацевичского и Барановичского районов.

Цена газеты:
на месяц — 8 тысяч,
на два — 16 тысяч,
на квартал — 24 тысячи рублей.
ИНДЕКС издания —
63834.

ГАЗЕТА ДЛЯ ВАС

СЕРАДА, 17 снежня 1997 года

У вёсцы Аляксейкі ўсе добра ведаюць Юрыя Аляксееўіча Даўідчыка, трактарыста калгаса «Савецкая Беларусь». Пайшоўши на пенсію, ён не расстаўся з любімай работай, са сваім стаўлём канём. Па-ранейшаму кожную раніцу даўраецца ў Стайкі, на междвор, дзе і пачынаецца яго працуны дзень. Ю. А. Даўідчык ахвотна згадзіўся пагутарыць з нашымі карапстандэнтамі.

— Ці не стаміла Вас, Юрый Аляксееўіч, паўсядзённая праца? А можа пары падумаць пра адпачынак?

— Па праўдзе сказаць, стаміла. Відаць, трэба кідаць работу. Ужо і жонка пра гэта не раз казала. Восьмы год на пенсіі і ўсе працу. А чаму? Жыццё такое, прымушае. Сення пражыць на пенсію вельмі цяжка. Калі ў калгасе не працуеш, то ты ўжо і не той чалавек. Не звятае на цябе нікто ўвагі і нікому ты не патрэбны. І дапамогі ўжо, лічы, ад калгаса не будзе. А так ўсе ж тэхніка ў руках. Трактарыст на сяле, як калі раней, галоўная фігура.

Сёлета падправіў трохі здароўе ў санаторы. Так што тримаюся. Словам, перазімуюем, а там пабачым.

— Зімой у калгасе таксама шмат работы для механізатаў. Чым Вы зарас заімаецца?

— Сапрайды, зімой работы многа. Але цяпер яе значна менш. Тарфакрошку пакуль што не возім, кампосты не робім. Раней на палах бурты арганікі складвалі, каб вясной развесці і зарадаць. А зарас толькі на весну надзея, каб вывезці гной ад ферм. Усё ўпіраецца ў недахват фінансаў.

Праўда, частка механізатаў занята ў жывёлагадоўлі: падвойзяць кармы, вывозяць жыжку і гной з ферм.

Тыя трактарысты і шафёры, якім няма работы, у водпушке. Некаторыя з іх, калі ёсць запчасткі, рабантуюць свае машыны. Калгасная брыгада спесарай занята рамонтам тэхнікі і прычынай прайлад. Як бы ні было цяжка, а да вясны трэба рых-

● ТАКОЕ ВОСЬ ЖЫЦЦЁ

У НАШАЙ КРАІНЕ БЕДНАСЦЬ НЕ ЗАГАНА

таваца. Няздарма кашуць у народзе: паміраць сабраўся, а жыта сей. Так і ў пенсіянераў: хочаш выйкыць — шукай заробік.

— Калі загаварылі пра калгас, то хачеў бы пачуць ад Вас, Юрый Аляксееўіч, уласны меркаванні пра будучыню Вашага калгаса. Ці ёсьць наогул нейкай перспектыва ў савецкіх калектыўных гаспадарак?

— Спярша скажу пра наш калгас. Апошнія гады, на жаль, ён у занядзе. Тэхнікі новай куплячы няма за што, гаручага таксама. Людзям плаціць за працу невялікія грошы. Словам, у «Савецкай Беларусь» перспектыва не светлая. Я думаю, што толькі асобныя калгасы выжывуць. А астатнія па вушы ў дайгах, у крэдытах. Некалгасы, а банкруты. Дзіржава тримае іх, так сказаць, на пльву. Але ж гэта не можа добра працягвацца. Трэба шукайць іншыя формы гаспадарання на зямлі.

— А цяпер, Юрый Аляксееўіч, раскажыце трохі пра сябе, пра сваю сям'ю, пра штодзённыя клюпаты і патрэбы?

● ЭКОНОМИЧЕСКИЙ ТУПИК?

В проведении экономических реформ Беларусь все больше отстает от соседей

Проанализировать экономическое положение Беларусь нелегко. Нелегко, как минимум, по двум причинам. Во-первых, официальные статистические данные нередко сильно расходятся с действительными фактами. Во-вторых, экономика в нашем государстве не отделена от политики. Отсюда и постоянная манипуляция различными данными, «упаковка» их в красочную для заказчика форму.

Внутренние условия экономического развития Беларусь крайне неблагоприятны. Но причиной этому отнюдь не развал Советского Союза как нас пытаются до сих пор убедить официальные власти. Главные факторы, отрицательно влияющие на нашу экономику, — собственное неэффективное производство, оставшееся без руля и ветрил, застрявшее на распутье между планом и

рынком и все более возвращающемся в абсурдную сигнальную систему «приказов и рапортов».

Видимая административная часть экономического айсберга подпитывается и функционирует благодаря его подводной, теневой части. Если предприятия не дают возможности легально заниматься экономической деятельностью, не защищая права собственности, грабя налогами, заниженным курсом доллара и другими формами государственно-режиссерского ведения. И мне кажется, что надежды президента на какие-то серьезные инвестиции попросту беспочвенны.

Из мировой практики известно, что краеугольный камень экономического роста — добровольные инвестиции и сбережения. В Беларусь этот камень разрушается, причем, в отличие от камня

натуранального, необычайно быстрыми темпами. Конфликтная, непрогнозируемая политика Президента не стимулирует владельцев денег к сбережениям и инвестициям.

Как известно, капитал боится шума и брані, как природа боится пустоты. Капитал также боится национализма и дешевых денег. Политика Лукашенко, направленная на восстановление плановой экономики, отпугивает инвесторов и побуждает их к иррациональному экономическому поведению. И мне кажется, что надежды президента на какие-то серьезные инвестиции попросту беспочвенны.

В проведении экономических реформ Беларусь все больше отстает от своих соседей — Польши, стран Балтии, России и Украины. По таким параметрам экономической трансформа-

цеся да таго, што бояхан хлеба ў магазіне ўжо каштуе калі сямі тысячі рублёў, батон — і таго больш!

— Я не супраць таго, каб усё даражэла. Хай даражэле толькі пры адной умове: каб зарплата адпавядала тым жа цэнам. Каб калгаснік, рабочы, служчын на сваю зарплату або пенсію мог працьць. Наколькі я ведаю, і зарплата, і пенсія настолькі мізэрныя, што жыць на іх, гэта значыць, быць толькі на пайтаподным пайку, а жыць у дасцатку нельга.

Ужо трох гадоў чую па радиё і тэлебачанні, як наш Прэзідэнт аблічае знізіць цэны. А яны, наадварот, скучыць ўсё вышэй, як тыкі коні. Мне, простаму чалавеку, гэта зусім не зразумела. Калі гаварыць шчыра, то жыццё не паляпшаецца, а яшчэ больш горшчае. Крыху́дна, што настолькі працаўва, а на старасці нікага запасу не маеш. Нават на пахаванне. Але мне хочацца верыць, што ўсё зменіцца ў лепшы бок.

— Мне зразумела Ваша трывога, Юрый Аляксееўіч. Жыццё стала вельмі цяжка. Але ж, як і кожнага чалавека, у Вас надараюцца вольныя часыны. Чым Вы тады займаецца, як адпачывае?

— Пра сапрайды адпачынак можна толькі марыцца. Часам ля тэлевізора пасяджу, часам за газетай. Гэта ў большасці зімой, а летам і зімой няма калі займацца. Здараецца, што хочацца неіні час спакойна пасядзіць ці паліяжыца, адключыцца ад паусядзеннем мітусі і клопату, каб нікто не трывожыў. Хочацца на старасці прости спакою. Асабліва душэшнага.

— Дзякую, Юрый Аляксееўіч, за гутарку, за Вашу шчырасць. Здараючы, шчасці і поспехаў Вам і Вашым родным.

Гутарыў
С. КАЖАДУБ.

ции, как доля частного сектора в ВВП, приватизация крупных предприятий, малая приватизация, политика кредитов и субсидий, применение законодательства о банкротстве, разукрупнение конгломератов, либерализация цен и развитие конкуренции, либерализация внешней торговли и валютных отношений, развитие банковской системы, Беларусь — явно проигрывает своим соседям.

Экономический провал руководства республики пытается компенсировать массированным идеологическим воздействием на население и мировое сообщество, восстанавливая фантомы тоталитарного общества — страх и веру в вождя. Экономическая история советского народа проходит на территории Беларусь второй виток. Людмила ГРЯЗНОВА, кандидат экономических наук, БелапАН.

● ВАША ПІСЬМО

ПАМІРАЕ ЧАЛАВЕК... ШТО ЗА ГЭТЫМ?

На жаль, смерць заўсёды крохочыць з намі недзе побач. Яна адзінай ўраўноўвае нас усіх. Але ж сучасны чалавек наўчыўся, як бы гэта і здавалася кашчунствам, і з фактам смерці атрымліваць выгоду, ператвараць яе у падабенства дэмантстраціяў сваёй лаяльнасці і адбансці пэўнай асобы (відома, вакснай...)

Для іншастрыціў сказанага прывяду два прыклады. Першы. Памёр 104-гадовы Пётр Пятровіч Бадак, сумлены, працаўвіт чалавек, патрыйт сваёй Радзімы. Дастатковая сказаць, што імем яго сына, скаванага ў магазіне, называна адна з вуліц горада. Здаецца, П. П. Бадак заслужкы, каб шматлікі установы, арганізацыі, партыі, суполкі, асабліва так званы Беларускі патрыйтавін Саюз моладзі выстрыйсці ў дубўгую чаргу ў бараваніцкую газету «Наш край», каб на яе старажытках выказаць свой смутак, жалобу з прычыны смерці заслужанага чалавека. Сапрайды, знайшліся людзі, якія выказалі спачуванне — у «Нашым краі» і апублікаваны тры.

Другі прыклад. Памёр бацька старшыні Баранавіцкага райвыканкама Фёдар Нікітчук Гулюк. Я нічога не ведаю пра яго акрамя таго, што ён дай жыццё нашаму галоўнаму вертыкальшчыку... Але газета «Наш край» надрукавала спачування аўпышніку аж 42. Апошнім, здаецца, смуткаўшай і выказаўшай спачуванне калгас «Іскра». Як каму, але мэтэ гэта нагадвае далёкія царскія часы, калі ўсе падупадынныя людзі павінны быць ў кнізе свайго пана запісаны.

Я разумею, што смерць кожнага чалавека выклікае смутак. Я разумею, калі спачуваюць і выказаўшы слова падтрымкі ў родным калектыве. Але прычым тут усе паднічалены установы? На воншта сапрайды заслужылі факт выкарыстовыць для «прагабінанія» і пры гэтым плаціць з грамадскай кішэні (спачуванні грошы каштуюць і немаўлят)...

М. МАЛІНОЎСКІ.
г. Баранавічы.

● АЛЁ, РЭДАКЦЫЯ?

Калі пенсіянер працуе

Я — пенсіянерка, але яшчэ працую. З мяне, акрамя падаходнага падатку, вылічваюць з зарплаты грошы ў пенсіённы фонд. Ці правільна паступае бухгалтарэй?

Л. КУЦКО,

жыхарка г. Івацэвічы.

На пытанне нашай чытальнікі адказвае старшыні інспектар аддзела сацыяльнай абароны насељеніцтва райвыканкама Н. В. САЯВЕЛ:

— Згодна з новым законама дзяржава Беларусь аб пенсіённым забеспечэннем, з усіх, хто працуе, незалежна ад таго малады ён чалавек ці пенсіянер, з яго зарплаты штomesячна ў пенсіённы фонд робяцца адлічэнні. Так што бухгалтарэй не робіць нікіх парушэнняў.

● ПОСТ ДАІ

Яшчэ адна ахвяра

У снежні цімннее рана.

Тamu ехаць па дарозе ў такую пару

трэба вельмі асцярожна, быць асабліва уважлівым.

Этым прывілем і паграбаваў

Аляксандр С., вадзіцель легкавой аўтамашыны.

На дарозе Івацэвічы — Пінск 6 снежня прыкладна ў 17 гадзін паблізу вёскі Гіньцы ён начаў рабіць аўтамашыны, якія рухалася ўперадзе, не ўтэлішыся ў тым,

што супрастечная палаца свабодная. Этыя прывіло да яшчэцца.

Легкавой машынай быў збіты веласипедыст. Ім аказаўшася рабочы леспрамгаса У. Рэхва. Па шляху ў белынцу ён памэр.

Але самае незразумелое ўсе збіўшы чалавека, уцек з месца здарэння. А тэрміновая дапамога падцярпеламу была вельмі патрэбная. Каб аказаць яе своечасова, можа б'ці і выжыў.

Пачапіся пошукаўшы рабочы вадзіцель ахвяру. У пяці кіламетрах ад вёскі Гіньцы ў лесе знайшлі легкавушку, пашкоджаную ўперадзе. Вадзіцеля ў ёй не аказаўся.

У выніку пошукаўшы рабочы вадзіцель Аляксандр С., жыхар Пінска, праз тры гадзіны быў знойдзены і арыштаваны. Узбуждана крыміналная справа, вядзеніца следства.

В. МЯДЗВЕДЗІК, дзяржжаўтайнік інспектар Івацэвіцкага райаддзела міліцыі.

ГАЗЕТА ДЛЯ ВАС**● ДЕТИ И МЫ**

ДУХ МОНТЕССОРИ – ДУХ ТВОРЧЕСТВА

Кто из воспитателей детских садов, младших классов в мире не знает знаменитую основоположницу методики обучения малышей, итальянского педагога, психотерапевта Марии Монтессори! Тот, кто растет подрастающим поколение, руководствуясь указаниями, рекомендациями этой гениальной учительницы, закладывает в маленькие души самостоятельность, работоспособность, смелость суждений, благородство характера.

Система Монтессори широко внедряется в Белоруссии. В Барановичах, Ивацевичах, Березе, во многих других центрах области есть детские дошкольные учреждения, где витает дух Монтессори. Ее учение – не только сборник теоретических рекомендаций и методик, а и целый набор практического материала, создающего группах и классах особую атмосферу творческого восприятия детьми учебного и воспитательного материала. Немалую роль здесь играют, кроме литературы, и наглядные пособия. Изготовление их – не простое дело. Испытывая недостаток в пособиях, воспитатели и учителя обращаются за помощью на предприятия, в мастерские, а то и просто к родителям, имеющим навыки столярного, слесарного дела. Мастерят всяч по-своему. И часто их изделия не соответствуют классическим требованиям.

На Барановичской фабрике детской игрушки «Бриг» со всей серьезностью отнеслись к освоению производства пособий, причем по собственной инициативе и в тесном контакте с воспитателями и учителями. Впрочем, что пересказывать. Лучше послушать директора предприятия Виктора Степановича ОСТРОГОУ. В интервью нашему корреспонденту Петру НАГИБЕДЕ он делится приобретенным коллективом опытом, планами на будущее.

— Виктор Степанович, Монтессори уже сотню лет воспитывает детей, сначала сама, а теперь через миллионы своих последователей...

— Оставим теории педагогам... В городской системе детских садов уже несколько лет постепенно и неуклонно внедряется этот, лучший в мире метод физического и умственного развития малышей. А поскольку наша фабрика специализируется по выпуску детской деревянной игрушки, то к нам обращались в первую очередь с просьбами изготовить те или иные пособия.

— Кто первый?

— Суть не в этом. А в том, что инженеры обратили внимание на необычную конструкцию изделий, повышенные требования к качеству... Дальше – больше. Наши бескорыстные взаимоотношения с руководителями дошкольных учреждений обратило внимание горюю. Объем заказов стал возрастать. Тут же шефской помощью не обойтись. Мы стали согласовывать планы, ассортимент, объем выпуска отдельных партий, порядок расчетов и так далее.

— Так судьба послала вам постоянных заказчиков, что положительно сказалось на выполнении плана...

— Да. Начали с малого. Но для освоения такого сложного вида продукции пришлось значительно перестроить технологический процесс, чтобы «подогнать» его под требования Монтессори.

— Мне, кажется, Вы чем-то недовольны. Тем, что начали выпускать новую такую благодарную продукцию!

— Производство не может действовать в полном. Ну, еще год – два мы будем загружены, пока удовлетворим запросы образовательной сети Барановичей, района, близлежащих регионов. А там, что? Будем только восполнять сломанные пособия? Коллектив не устраивает такая перспектива.

— Вы считаете, что фабрика легко справляется

ется с заказами горюю?

— Работаем с напряжением и физическим, и творческим. Нам приносят все новые и новые заказы. А это чаще всего рисунки в журналах и газетах, книгах, а то и просто эскизы. Над каждым должен поработать конструктор, технолог, мастер. Довести чертеж до технологического процесса. Труд, как понимаете, не легкий, порой длительный во времени. Достаточно сказать, сейчас в производстве 35 наборов Монтессори. А отдельные из них состоят из нескольких предметов. Есть очень маленькие по размеру, а есть большие. Как скажем, мольберт-парта N 2, кроить детская, шумящие коробочки миниатюрные, но у них очень сложное назначение. Трудоемкие изделия. Ассортимент переменчив. Есть много модификаций одинаковых предметов.

— Так легко или трудно выполнять эти заказы?

— Обычное производство. Я к тому, что хотелось бы иметь постоянный объем или портфель заказов. Тогда в целом настроили бы производство на изготовление и лишь с поправками, немного видоизменяя технологию, делать и дальше.

— Ясно! Мечта любого директора работать не покладая рук, но спокойно.

— А что здесь плохого? Мы и сами увлеклись системой Монтессори. Наши специалисты разработали игровую мебель кухонную «Янина», а для отдыха – детские кровати. Игровые перегородки, предназначенные для проведения сюжетных игр и занятий с детьми, включают в себя темы: школа, библиотека, торговый киоск, кукольный театр.

— Много времени уходит на изготовление перегородок?

— Это же поток. Мы способны в самые сжатые сроки выполнить любой заказ. Не снижая производством детских игрушек.

— Люблю на слове! Если все, кто прочитает

эти строчки, я имею ввиду работников детских дошкольных учреждений, особенно руководителей, внедряющих учение Марии Монтессори, обратиться к вам за помощью, он не будет обижен!

— Заявляю: коллектив фабрики «Бриг» качественно, в оговоренные сроки выполнит любой заказ. Только бы платили.

— Есть должники?

— И немало. Дело в том, что мы понимаем финансовые трудности народного образования, поэтому иные заказы берем без предоплаты. Потом, конечно, трудновато выйти эти деньги. Да! Подчеркиваю! Это исключительные случаи.

— Мы должны, нам должны...

— Фабрика не должна никому ни одного рубля!

— Вот это да! Чуть ли не впервые слышу такое уверенное, приятное для души, заявление. Значит, дела отличные. И это в наши-то дни продолжающегося падения экономики. Не видна ли здесь «рука Монтессори»?

— Если бы я начал Вам сейчас перечислять, какие трудности, преграды приходится преодолевать, какие проблемы устранять! По снабжению качественной древесиной, фурнитурой. На каком оборудовании мы работаем. Иные станки уникальны. Инженеры и слесари творят чудеса, восстанавливая их... Как говорится, все дело в кадрах. Многих опытных специалистов перестроека выдворила за проходную. До ста человек сократился коллектив. А сейчас имеем сто двадцать.

— Эффект Монтессори?

— Наша Барановичская фабрика «Бриг», если бы ее хотя бы на семьдесят процентов загрузить заказами по изготовлению комплектов по методике Монтессори, дала бы огромный эффект воспитания детей беларуси.

— Справитесь?

— Несомненно. Потому обращаюсь в Министерство просвещения Республики Беларусь: предлагаем фабрику в качестве базового предприятия по изготовлению наглядных пособий для детских садов по системе Монтессори. А свое министерство уверяю, что не снизим производство детской деревянной игрушки.

— Виктор Степанович, пока там еще министерство подумает, раскачается, а дети не ждут...

— О, Господи! Пожалуйста! Кто желает сделать заказ? Ради детишек... Дако адрес. Дочернее предприятие «Бриг» ОАО «Актамир», г. Барановичи, ул. Мицкевича, 14. Да позвоните. Быстро договоримся по телефону 2-10-00.

— Повезло барановичским ребятишкам, что у них рядом такая заботливая фирма...

— Мы и иногородних не обидим. Это уж точно. План выполняем по всем показателям. Не страшны коллективу перегрузки. Так уж случилось, что осваивая новые методы хозяйствования и экономики, помогаем внедрять новейшие и эффективнейшие методы воспитания подрастающего нашего поколения.

● ИЗ СЕМЕЙНОГО АЛЬБОМА*Aх, какая я...*

СЕРАДА, 17 січня 1997 года

Для дома, для семьи, для души...

● ВАШЕ ЗДОРОВЬЕ

Средства против бессонницы

Многочисленными исследованиями ученых установлено, что отличным средством против бессонницы является молоко. Особенно полезно оно старым людям, страдающим заболеваниями дыхательной системы. Ведь недостаток кислорода особенно дает о себе знать ночью.

Если в течение длительного времени перед сном выпивать стакан теплого молока, проблемы с дыханием исчезнут, а сон наладится. Ведь молоко содержит титтофан – аминокислоту, вызывающую сонливость, не нарушающую при этом деятельности нервной системы.

Хорошее средство от бессонницы – диета из сырых овощей, фруктов и овощных, фруктовых соков. Лук, потребляемый в довольно значительном количестве перед сном, способствует крепкому сну. Если перед сном посидеть в ванне с прохладной водой 3-4 минуты, сон будет крепким и спокойным.

● МУДРОЕ СЛОВО

Русские пословицы

- Ласковое слово рубля дороже.
- Хорошее слово и в жесткий мороз согревает.
- Блюди хлеб на обед, а слово — на ответ.
- Недобродое слово больней огня жжет.
- Мне не дорог твой подарок, дорога твоя любовь.
- Любить не люблю, а отвяжаться не могу.
- Кого не любят, того и не слушают.

● НОВОГОДНЯЯ ТЕМА

Подарки к празднику

На новогодние праздники и Рождество все получают подарки. Это прекрасная и очень добрая традиция, однако не стоит усложнять себе жизнь, стараясь перед праздником отыскать и купить всем родным и близким особые и дорогие подарки. Больше остроумия! Лучше подумайте об особо элегантной и красавице упаковке!

И обязательно научите своих детей заботиться о падарках близким. Поначалу для этого немного надо: вместе упаковывайте в красивую обертку, завязанную ленточкой, подарки для бабушки, брата, гостей. Эта традиция – одна из самых приятных. Надо только обставить вручение подарков самым трогательным, самым необыкновенным образом. Например, на подарок можно написать пожелание или вложить открытку с шутливым приветствием. Дети могут нарисовать свои пожелания, и эти рисунки украсят подарки.

Не забывайте о непременном правиле при организации всех семейных праздников: готовиться к ним обязательно вместе с детьми.

● ПОЛЕЗНЫЕ СОВЕТЫ

Овощи овощу рознь

Для того, чтобы приготовить вкусную, питательную витаминную пищу, надо много знать о продуктах, владеть практическими кулинарными навыками. Ведь подчас не столь важно то, какие компоненты и в каком количестве положить в борщ или жаркое, а то, как, в какой последовательности, в продолжение какого отрезка времени это делается. Не менее важно и то, когда (в начале или в конце варки) будет посолено блюдо, в какой посуде оно сварено, когда, в каком виде подано к столу.

Итак, предлагаем несколько советов по кулинарии, без знания и выполнения которых вряд ли приготовление вами блюда будет и аппетитным, и полезным.

Перед закладкой в суп морковь, петрушку, сельдерей, лук рекомендуется разрезать пополам и поджарить со стороны разреза на сковородке.

Кислота замедляет варку овощей. Поэтому уксус, томат-пюре, томат-паста, лимонную кислоту и свежие помидоры добавляют, когда овощи почти готовы.

Готовить овощи лучше в эмалированной посуде и не раньше, чем за полчаса до подачи к столу.

Несколько капель только что выжатого лимонного сока придают загороженным и консервированным овощам и фруктам свежесть и сочность, улучшают вкусовые и питательные свойства блюд.

Шепотка сахара, добавленная в воду, в которой варятся овощи, значительно улучшает их вкус.

Чтобы овощи не переварились, их надо класть в кастрюлю не все одновременно, а в такой последовательности: сначала свеклу, затем морковь, капусту и, наконец, картофель. Помидорами или томат-пастой суп заправляется, когда он почти готов.

● УЛЫБНИТЕСЬ

- Дорогая, — говорит муж жене, — подарок, который я собираюсь тебе сделать к Новому году, будет прекрасно выглядеть на твоем пальчике!
- Спасибо, милый! Только не покупай слишком дорогую вещь.
- Да ты что! Где ты видела дорогие наперстки?

ГАЗЕТА ДЛЯ ВАС**● ПРАВІНЦІЯЛЬНЫЙ ГІСТОРЫ**

Андрэй і Тамара — настайнікі. Закончылі розныя педагогічныя інстытуты і па націраванні пасхалі працаўшы на Брэстчыну. Тут супрэзісія, пажанлісіць. У сям'і дзве дзячынкі — Людка і Світа. Жывуць у вёсцы за паўсотні кіламетраў ад Брэста. Таму часта туды ездзяць па розных пакупкі. І на базар, і у магазіны.

Набліжаўся Новы год, і ад дачок паступіла нямала заказу. Давялося ехаць у абласны цэнтр, каб не азмроцьці дзесям навагоднія святы. Набыўшы ўсе неабходнае, Андрэй і Тамара зайдлі ў становую, каб паесці перад дарогай.

Калі сядзелі за столом, увагу Тамary прыцягнуў пажылы мужчына, які ехаць у абласны цэнтр, каб не азмроцьці дзесям навагоднія святы. Набыўшы ўсе неабходнае, Андрэй і Тамара зайдлі ў становую, каб паесці перад дарогай.

— Я зарас, — сказала яна Андрэю. — Мне спынташа трэба...

Тамара падсела да не-знаёмых, начала размаўляць з імі. А праз не-калькі хвілін пакіпала да сябе Андрэй і пазнаёміла з дзядзькам Максімам з вёскі Лісаўцы.

А дарогай, калі ехалі дамоў, Тамара расказала Андрэю пра мінулае, пра дзядзьку Максіма і яго сям'ю.

...Эта было ў час Вялікай Айнінай. Недзе ў сірэдзіне, калі фашисты з-за сваіх няудач на фронце і ў тыле, начали карону аперациі супраць мірных жыхароў. Спалівалі цэлыя вёскі, гнапі ў рабства дзяўчут і хлопчы. Тому цэлымі сем'ямі вяскоўцы ўцякалі ў лес. Часта ў чым стаяць, не захапіўшы нічога ні з аддання, ні з харчу.

Сям'я Кацюбка — муж, жонка і чатырохгадовая дачка Тома апынулася ў Старасельскім лесе. Гэта ў некалькіх кіламетрах ад вёскі Старое Сяло, што ў Жабінкаўскім раёне. Тут жа знаходзіліся і іншыя сем'і з навакольных вёсках.

Тома помніць, як яна спала на зялёным ложку з хвойных галінок, заспяных посцілкай, а ранкам, прачнушысь, убачыла, што яна прыцярушана снегам.

● СЛУЖБА 01

Адной са снежанскіх рапіц жыхары рапцэнтра былі ўзбуджаны з'яўленнем у самым цэнтры горада вілінага чорна-шэрага слупа дыму, які ўздымаліся, здавалася, да самых нябесаў. Гэрэла гаспадарчая пабудова памерам 11x5 м на падворку І. С. Кокатава. Але гэрэла не проста драўляная будыніна. Тут размяшчалася майстэрня па вырабу мяккай мэблі, якую арганізаваў зяць гаспадара В. І. Жук. Пажар разгараўся літаральна на вачах. Прыйехаўшы да месца здаўнены трэны пажарныя аўтацэстры патушилі агонь, аднак ім ўсё ж акізася зішчанай шматлікай мяккай мэблі, што там знаходзілася, драўляная

**ТАК
БЫЛО
НЕ РАЗ**

высокі, з рыхкаватымі власамі і, што найбольш запомнілася, арліным носам. Ні ў кога ў вёсцы не было такога носа, як у дзядзькі. Засталася ў памяці і ўцёка Маня, жонка Максіма. Выдзялялася яна сваім туўстай касой, амаль да пят, акуратна вымытая і заплечненая. Ад гэтай касы яна здавалася яшчэ большстройнай, а галава трохі задранай уверху.

Амаль год жылі Кацюбкі ў лісаўскіх родзіцаў. З дзядзькі здзіўляўся, як праз столікі гадоў малая Тома магла беспамылкова пазнаць яго. Давялося працягіваць сваю аповед.

І саме цікава ў тым,

што яшчэ ў школе, пасля першага дня, Тома ведала не толькі сваіх аднакласнікаў, але і большасць вучыня. А ўтварыўся ў школе, пасля першага дня, Тома ведала кожнага з партнёраў.

Сапраўды, у Томы зроўская памяць як фотаапарат: варта раз чапавека ўбачыць і памяць, як у кампьютеры, застаецца назаўсёды. Так было і з дзядзькам Максімам. Так было і ў школе, калі пасля першага ўрока яна ведала кожнага з партнёраў.

Тома сядзела за столом, чула знаёмы дзядзькаў голас, але не бачыла яго твар. Ен сядзеў да яе спіною. А калі павінную галаву, то Тома аж уздыгнула: яна ўбачыла твой самы арліны нос. «Так і ёсць, гэта дзядзька Максім», — сказала Тома і ўсталіла з-за стала.

— Вы часам не дзядзька Максім з Лісаўцаў? — спыталася Тома, глядзячы ўважліва на мужчыну. Яго рыхаватыя валасы пасцілі, нос завастрыўся, шчокі трохі паўпадалі, але ж вочы былі тымі ж

смяшлівымі і зыркалі раз-пораз то на жанчыну, што стаяла перад ім, то на маладую асобу з дойгай касой і стала.

— Я дзядзька Максім з Лісаўцаў. А хто ж вы будзеце? — ужо сам заўдзяць.

— А не помніце бежанцаў у вайну? Мы ў вас амала год жылі. Я Тома Уласавіч з Азята.

— Ах, дзетка! Няўжо ж ты? Ты ж была такая малая. Бач — і запомніла мене. Ты ж усё за маці бегала, за спадніцу трымалася. А цяпер, на бось, і сваіх дзяцей маеш? — дзядзька Максім моцна абняў Тому, як сваю, як родную. — Ну, раскладай, як бачыкі, як дзеци?

Прышлося пра ўсё расказаць, хоць і кората. Дзядзька Максім ўсё здзіўляўся, як праз столікі гадоў малая Тома магла беспамылкова пазнаць яго. Давялося працягіваць сваю аповед.

І саме цікава ў тым,

што яшчэ ў школе, пасля першага дня, Тома ведала не толькі сваіх аднакласнікаў, але і большасць вучыня.

А ўтварыўся ў школе, пасля першага дня, Тома ведала кожнага з партнёраў.

Сапраўды, у Томы зроўская памяць як фотаапарат:

варты раз чапавека ўбачыць і памяць, як у кампьютеры, застаецца назаўсёды. Так было і з дзядзькам Максімам. Так было і ў школе, калі пасля першага ўрока яна ведала кожнага з партнёраў.

Сапраўды, у Томы зроўская памяць як фотаапарат:

варты раз чапавека ўбачыць і памяць, як у кампьютеры, застаецца назаўсёды. Так было і з дзядзькам Максімам. Так было і ў школе, калі пасля першага ўрока яна ведала кожнага з партнёраў.

Сапраўды, у Томы зроўская памяць як фотаапарат:

варты раз чапавека ўбачыць і памяць, як у кампьютеры, застаецца назаўсёды. Так было і з дзядзькам Максімам. Так было і ў школе, калі пасля першага ўрока яна ведала кожнага з партнёраў.

Сапраўды, у Томы зроўская памяць як фотаапарат:

варты раз чапавека ўбачыць і памяць, як у кампьютеры, застаецца назаўсёды. Так было і з дзядзькам Максімам. Так было і ў школе, калі пасля першага ўрока яна ведала кожнага з партнёраў.

Сапраўды, у Томы зроўская памяць як фотаапарат:

варты раз чапавека ўбачыць і памяць, як у кампьютеры, застаецца назаўсёды. Так было і з дзядзькам Максімам. Так было і ў школе, калі пасля першага ўрока яна ведала кожнага з партнёраў.

Сапраўды, у Томы зроўская памяць як фотаапарат:

варты раз чапавека ўбачыць і памяць, як у кампьютеры, застаецца назаўсёды. Так было і з дзядзькам Максімам. Так было і ў школе, калі пасля першага ўрока яна ведала кожнага з партнёраў.

Сапраўды, у Томы зроўская памяць як фотаапарат:

варты раз чапавека ўбачыць і памяць, як у кампьютеры, застаецца назаўсёды. Так было і з дзядзькам Максімам. Так было і ў школе, калі пасля першага ўрока яна ведала кожнага з партнёраў.

Сапраўды, у Томы зроўская памяць як фотаапарат:

варты раз чапавека ўбачыць і памяць, як у кампьютеры, застаецца назаўсёды. Так было і з дзядзькам Максімам. Так было і ў школе, калі пасля першага ўрока яна ведала кожнага з партнёраў.

Сапраўды, у Томы зроўская памяць як фотаапарат:

варты раз чапавека ўбачыць і памяць, як у кампьютеры, застаецца назаўсёды. Так было і з дзядзькам Максімам. Так было і ў школе, калі пасля першага ўрока яна ведала кожнага з партнёраў.

Сапраўды, у Томы зроўская памяць як фотаапарат:

варты раз чапавека ўбачыць і памяць, як у кампьютеры, застаецца назаўсёды. Так было і з дзядзькам Максімам. Так было і ў школе, калі пасля першага ўрока яна ведала кожнага з партнёраў.

Сапраўды, у Томы зроўская памяць як фотаапарат:

варты раз чапавека ўбачыць і памяць, як у кампьютеры, застаецца назаўсёды. Так было і з дзядзькам Максімам. Так было і ў школе, калі пасля першага ўрока яна ведала кожнага з партнёраў.

Сапраўды, у Томы зроўская памяць як фотаапарат:

варты раз чапавека ўбачыць і памяць, як у кампьютеры, застаецца назаўсёды. Так было і з дзядзькам Максімам. Так было і ў школе, калі пасля першага ўрока яна ведала кожнага з партнёраў.

Сапраўды, у Томы зроўская памяць як фотаапарат:

варты раз чапавека ўбачыць і памяць, як у кампьютеры, застаецца назаўсёды. Так было і з дзядзькам Максімам. Так было і ў школе, калі пасля першага ўрока яна ведала кожнага з партнёраў.

Сапраўды, у Томы зроўская памяць як фотаапарат:

варты раз чапавека ўбачыць і памяць, як у кампьютеры, застаецца назаўсёды. Так было і з дзядзькам Максімам. Так было і ў школе, калі пасля першага ўрока яна ведала кожнага з партнёраў.

Сапраўды, у Томы зроўская памяць як фотаапарат:

варты раз чапавека ўбачыць і памяць, як у кампьютеры, застаецца назаўсёды. Так было і з дзядзькам Максімам. Так было і ў школе, калі пасля першага ўрока яна ведала кожнага з партнёраў.

Сапраўды, у Томы зроўская памяць як фотаапарат:

варты раз чапавека ўбачыць і памяць, як у кампьютеры, застаецца назаўсёды. Так было і з дзядзькам Максімам. Так было і ў школе, калі пасля першага ўрока яна ведала кожнага з партнёраў.

Сапраўды, у Томы зроўская памяць як фотаапарат:

варты раз чапавека ўбачыць і памяць, як у кампьютеры, застаецца назаўсёды. Так было і з дзядзькам Максімам. Так было і ў школе, калі пасля першага ўрока яна ведала кожнага з партнёраў.

Сапраўды, у Томы зроўская памяць як фотаапарат:

варты раз чапавека ўбачыць і памяць, як у кампьютеры, застаецца назаўсёды. Так было і з дзядзькам Максімам. Так было і ў школе, калі пасля першага ўрока яна ведала кожнага з партнёраў.

Сапраўды, у Томы зроўская памяць як фотаапарат:

варты раз чапавека ўбачыць і памяць, як у кампьютеры, застаецца назаўсёды. Так было і з дзядзькам Максімам. Так было і ў школе, калі пасля першага ўрока яна ведала кожнага з партнёраў.

Сапраўды, у Томы зроўская памяць як фотаапарат:

варты раз чапавека ўбачыць і памяць, як у кампьютеры, застаецца назаўсёды. Так было і з дзядзькам Максімам. Так было і ў школе, калі пасля першага ўрока яна ведала кожнага з партнёраў.

Сапраўды, у Томы зроўская памяць як фотаапарат:

варты раз чапавека ўбачыць і памяць, як у кампьютеры, застаецца назаўсёды. Так было і з дзядзькам Максімам. Так было і ў школе, калі пасля першага ўрока яна ведала кожнага з партнёраў.

Сапраўды, у Томы зроўская памяць як фотаапарат:

варты раз чапавека ўбачыць і памяць, як у кампьютеры, застаецца назаўсёды. Так было і з дзядзькам Максімам. Так было і ў школе, калі пасля першага ўрока яна ведала кожнага з партнёраў.

Сапраўды, у Томы зроўская памяць як фотаапарат:

варты раз чапавека ўбачыць і памяць, як у кампьютеры, застаецца назаўсёды. Так было і з дзядзькам Максімам. Так было і ў школе, калі пасля першага ўрока яна ведала кожнага з партнёраў.

Сапраўды, у Томы зроўская памяць як фотаапарат:

варты раз чапавека ўбачыць і памяць, як у кампьютеры, застаецца назаўсёды. Так было і з дзядзькам Максімам. Так было і ў школе, калі пасля першага ўрока яна ведала кожнага з партнёраў.

Сапраўды, у Томы зроўская памяць як фотаапарат:

варты раз чапавека ўбачыць і памяць, як у кампьютеры, застаецца назаўсёды. Так было і з дзядзькам Максімам. Так было і ў школе, калі пасля першага ўрока яна ведала кожнага з партнёраў.

Сапраўды, у Томы зроўская памяць як фотаапарат:

варты раз чапавека ўбачыць і памяць, як у кампьютеры, застаецца назаўсёды. Так было і з дзядзькам Максімам. Так было і ў школе, калі пасля першага ўрока яна ведала кожнага з партнёраў.

Сапраўды, у Томы зроўская памяць як фотаапарат:

варты раз чапавека ўбачыць і памяць, як у кампьютеры, застаецца назаўсёды. Так было і з дзядзькам Максімам. Так было і ў школе, калі пасля першага ўрока яна ведала кожнага з партнёраў.

Сапраўды, у Томы зроўская памяць як фотаапарат:

варты раз чапавека ўбачыць і памяць, як у кампьютеры, застаецца назаўсёды. Так было і з дзядзькам Максімам. Так было і ў школе, калі пасля першага ўрока яна ведала кожнага з партнёраў.

Сапраўды, у Томы зроўская памяць як фотаапарат:

варты раз чапавека ўбачыць і памяць, як у кампьютеры, застаецца назаўсёды. Так было і з дзядзькам Максімам. Так было і ў школе, калі пасля першага ўрока яна ведала кожнага з партнёраў.

Сапраўды, у Томы зроўская памяць як фотаапарат:

варты раз чапавека ўбачыць і памяць, як у кампьютеры, застаецца назаўсёды. Так было і з дзядзькам Максімам. Так было і ў школе, калі пасля першага ўрока яна ведала кожнага з партнёраў.

Сапраўды, у Томы зроўская памяць як фотаапарат:

варты раз чапавека ўбачыць і памяць, як у кампьютеры, застаецца назаўсёды. Так было і з дзядзькам Максімам. Так было і ў школе, калі пасля першага ўрока яна ведала кожнага з партнёраў.

Сапраўды, у Томы зроўская памяць як фотаапарат:

варты раз чапавека ўбачыць і памяць, як у кампьютеры, застаецца назаўсёды. Так было і з дзядзькам Максімам. Так было і ў школе, калі пасля першага ўрока яна ведала кожнага з партнёраў.

Сапраўды, у Томы зроўская памяць як фотаапарат:

варты раз чапавека ўбачыць і памяць, як у кампьютеры, застаецца назаўсёды. Так было і з дзядзькам Максімам. Так было і ў школе, калі пасля першага ўрока яна ведала кожнага з партнёраў.

Сапраўды, у Томы зроўская памяць як фотаапарат:

варты раз чапавека ўбачыць і памяць, як у кампьютеры, застаецца назаўсёды. Так было і з дзядзькам Максімам. Так было і ў школе, калі пасля першага ўрока яна ведала кожнага з партнёраў.

Сапраўды, у Томы зроўская памяць як фотаапарат:

варты раз чапавека ўбачыць і памяць, як у кампьютеры, застаецца назаўсёды. Так было і з дзядзькам Максімам. Так было і ў школе, калі пасля першага ўрока яна ведала кожнага з партнёраў.

Сапраўды, у Томы зроўская памяць як фотаапарат:

варты раз чапавека ўбачыць і памяць, як у кампьютеры, застаецца назаўсёды. Так было і з дзядзькам Макс